

Høring – forbud mot fyring med mineralolje

Vi viser til høringsbrev datert den 12. oktober 2016 og takker for muligheten til å komme med innspill.

Norsk Bioenergiforening (Nobio) er interesseorganisasjonen for norsk bioenergiindustri. Vi arbeider for økt bruk og lønnsom produksjon av bioenergi i Norge og har i dag ca. 150 medlemmer som opererer i hele verdikjeden fra skogen med produksjon av biobrensler, til leveranse av varme og drivstoff.

Det har i flere år vært gjort en jobb for å redusere bruken av fossil energi til oppvarming, et viktig tiltak hvis vi skal nå våre klimamål om å redusere utslippene i ikke-kvotepiktig sektor med 40 % innen 2030. Et forbud mot bruk av fossil olje til oppvarming er et godt og styringseffektivt verktøy for å redusere utslippene og øke bruken av fornybar energi.

Nobio støtter forslag nummer to som også omfatter et forbud for spisslast i yrkesbygg. Hvis fossil olje skal kunne dekke opptil 30 % av et byggs oppvarmingsbehov i et normalår, vil forbudet svekkes vesentlig og unntaket vil føre til økt behov for kontroll for å sikre faktisk utfasing. Vi er positive til å vurdere om bruk av fossil olje til spisslast i fjernvarmeanlegg også bør inkluderes i et forbud, men vi mener det er helt riktig å sette en grense på 1 MW i denne omgang og komme tilbake med en grundigere utredning for større anlegg. Det er stor forskjell på beredskap/reservekapasitet og spisslast og det er derfor viktig å ytterligere definere disse begrepene for fjernvarmen som har lovpålagt ansvar gjennom N-1 kriteriet og en viktig rolle i et forsyningssikkerhetsperspektiv.

Fossil gass omfattes ikke av forbudet, og vi vil bemerke at det i mange tilfeller finnes fornybare alternativer som kan benyttes i situasjoner der gass i dag brukes til oppvarmingsformål, for eksempel i driftsbygninger i landbruket, industri, midlertidige bygg og som byggvarme. Bioenergi med flis, pellets, biogass og biooljer er fornybare alternativer som kan erstatte fossil gass og redusere klimagassutslipp i dag. Utfasing av fossilt til oppvarming bør ikke anses som avsluttet før også fossil gass erstattes med fornybare energibærere.

Med vennlig hilsen
For Norsk Bioenergiforening

Martin S. Kristensen
Daglig leder

I høringsnotatet ønskes det også innspill på en del punkter. Disse punktene besvares i det følgende.

KLD ber om høringsinnspill på hvilke konsekvenser det vil ha at forbudet også omfatter fjernvarmeanlegg under 1 MW, samt innspill på konsekvenser av alternative avgrensninger mot fjernvarme.

Som det beskrives i høringsnotatet har vi noen fjernvarmeanlegg under 1 MW, ofte kalt nærvarmeanlegg som også vil kunne omfattes av oljeforbudet. Nobio støtter argumentet om at inkludering av disse anleggene kan gjøre det vanskeligere å utnytte smutthull i regelverket ved at byggeiere som setter bort drift av anlegget og kjøper varme kan defineres som fjernvarme og dermed ikke omfattes. Mindre anlegg (< 1 MW) basert på biobrensel bruker i liten grad fossil olje til spisslast eller lignende, og de som i dag bruker fossil olje vil kunne gå over til biooljer med relativt små endringer. Økt avgift på fossil fyringsolje er et viktig virkemiddel for å sikre at bioolje i alle kvaliteter er et fullgodt alternativ til fossil olje. Vi synes det riktig at anlegg større enn 1 MW tas med i en ny utredning for oljeforbud i fjernvarmesektoren.

KLD ber om høringsinstansenes syn på behovet for unntak for fritidsboliger og hvilke fritidsboliger som evt. bør omfattes av unntaket.

Nobio støtter ikke unntaket for fritidsboliger under 70 kvm. Vi mener det er helt feil med unntak for en kategori som allerede i dag i stor grad benytter seg av fornybar bioenergi i form av kortreist ved. Per 1. jan. 2016 hadde vi i Norge 455 477 fritidsboliger. Ca. 127 000 av disse er uten innlagt elektrisitet (SSB, 2016). Flesteparten av disse varmes sannsynligvis opp med ved. Eventuell bruk av fossil olje eller parafin kan enkelt konverteres til vedfyring uten at det trengs tilgang til elektrisitet. Fyring med mineralolje medfører i tillegg til CO₂ også til utslipp av svovelforbindelser noe som bør unngås i utmarksområder med bergarter og jordsmonn med liten nøytraliserende effekt på sure svovelforbindelser. I tilfeller der vedfyring er vanskelig kan biofyringsolje benyttes.

Vi ønsker å bemerke at vedfyring ikke er en kilde til metanutslipp som beskrevet i høringsnotatet og konsekvensutredningen. Metan er ikke en avgass fra forbrenningsprosessen i motsetning til om trevirket hadde ligget og råtnet i naturen.

KLD ber om høringsinstansenes syn på behovet for unntak for driftsbygninger i landbruket, midlertidige bygninger og oppvarming hvor hovedformålet med forbrenningsanlegget er å levere energi til fremstilling og / eller bearbeidelse av materialer, stoffer eller produkter.

Nobio støtter ikke unntak for driftsbygninger i landbruket. Det er riktig at driftsbygninger i landbruket ikke omfattes av forbudet mot fossil varmeinstallasjon i TEK, men i motsetning til i høringsnotatet, mener vi dette bare understreker behovet for at slike bygg inkluderes i denne omgang. Innovasjon Norges bioenergiprogram har støtteordninger for gardsvarmeanlegg og anlegg for varmesalg som er med på å gjøre kortreist og fornybar bioenergi som flis og halm til et konkurransedyktig alternativ til fossil oljefyring. Bioenergiprogrammet kan også støtte biogassanlegg. Slik utnyttelse av lokale ressurser som ellers ville ha gått til spille sikrer lokal verdiskaping, reduserer klimagassutslippene i landbruket. Innovasjon Norge opplever stor pågang i dette programmet som bør bygges opp med videre satsing, ikke velges bort ved at det legges til rette for fossil oppvarming isteden.

Nobio støtter ikke unntaket for midlertidige bygninger i bygg- og anleggsvirksomhet. Byggeprosjekter i bynære områder kan ved god planlegging utnytte fornybare energibærere som er tilgjengelige i nærområdet og markedet. Eksempelvis kan fjernvarme nyttes i områder der den likevel skal tilkobles. Det finnes aktører som tilbyr mobile fyringsanlegg basert på flis og pellets som kan brukes til å varme opp midlertidige bygninger og byggtørking. Fossil fyringsolje kan også erstattes med

biofyringsolje. Mange byer har ambisiøse energi- og klimamål, og for eksempel Oslo skal redusere utslippene med 50 % innen 2020 og bli en fossilfri by i 2030. Omsorgsbygg er et eksempel på en aktør som allerede i dag har hatt prosjekter med fossilfrie byggeplasser og som fra 2017 har krav til utslippsreduksjon på byggeplasser i alle prosjekter. Et unntak for midlertidige bygninger vil bremse arbeidet til ambisiøse kommuner, byer og aktører.

Det finnes også flere bioenergianlegg som leverer damp og prosessvarme til bearbeidelse av materialer, stoffer og produkter. Et eksempel er Oplandske Bioenergi som i disse dager bygger et flisanlegg som skal levere industridamp til Norturas anlegg på Rudshøgda. Anlegget nådde opp i konkurransen mot fossil olje og elektrisitet og fører til en utslippsbesparelse på 1815 tonn CO₂ årlig i forhold til om anlegget hadde vært fyrt med fossil olje. Flisanlegget vil levere ca. 10 GWh årlig i 20 år og fyres med kortreist flis som ellers ville ha gått til spille. De fossilfrie løsningene er tilgjengelige i markedet og biofyringsolje er tilgjengelig for anlegg som i dag går på fossil olje.

Asfaltproduksjon er et annet eksempel der fossil varme allerede i dag kan erstattes med bioenergi. Bio Energy er et selskap som i 2016 inngikk kontrakter for leveranse av varme fra forstøvede trepellets til Veidekkes asfaltfabrikker i Moss og på Stange. Klimagassutslippene fra disse fabrikkene går dermed ned med over 8 600 tonn CO₂ årlig, en reduksjon på 90 %. Hadde all asfaltproduksjonen i Norge gått over til pellets hadde utslippene i følge Enova blitt redusert med ca. 120 000 tonn CO₂, tilsvarende utslippene fra rundt 100 000 nye personbiler. Nobio mener derfor det er synd at LPG (flytende petroleumsgass) som nyttes til asfaltproduksjon og andre fossile produkter i gassform ved normal temperatur og trykk ikke omfattes av forbudet.

Nobio støtter ikke forslaget om unntak for fyringsanlegg som leverer varme til å bearbeide og/eller fremstille materialer, stoffer eller produkter.

KLD ber om høringsinnspill om hvilke konsekvenser et forbud mot fyring med mineralolje vil ha for fjernvarmeproducenter og hvilke konsekvenser det vil ha i kraftnettet, samt hvilke energibærere det vurderes som mest aktuelt å legge om til, herunder særlig omfanget av omlegging til biobrensl.

Det er de siste årene gjort en formidabel jobb med å redusere forbruket av fossil olje i fjernvarmen og ifølge Norsk Fjernvarme kom bare 1,1 prosent av energien fra fossil olje i 2015. Dette tallet omfatter både spisslast og beredskap. Fjernvarmeanlegg er viktig for å opprettholde forsyningsikkerheten samt avlaste strømmettet i perioder med høy effektbelastning. Vi støtter forslaget om å se nærmere på forbud mot fossil olje i fjernvarmeanlegg i en egen utredning.

KLD ber også om innspill til mulige andre virkemidler som kan brukes for å fase ut mineralolje fra fjernvarmeproduksjon.

Når det kommer til mulige andre virkemidler er det helt avgjørende å øke avgiften for fossil mineralolje og dermed gjøre biofyringsolje og andre fornybare alternativer mer konkurransedyktige frem mot et forbud. Biofyringsolje er tilgjengelig i flere kvaliteter egnet til ulike formål og det er viktig at prisen kan konkurrere mot fossile alternativer. Nobio foreslår en plan for opptrapping av avgiftene på fossil fyringsolje frem mot 2020. Dette er et tiltak som vil øke etterspørselen etter biofyringsolje og modne markedet og tilgjengeligheten over hele landet.

Strengt krav til rapportering av bruk av fossile produkter og et tydelig skille mellom spisslast og beredskap/reservekapasitet er også sentralt for å fase fossil olje ut fra fjernvarmen.